

Piśmiennictwo

1. Agrimi P.: Studio sperimentale su eleuni di streptococco si nel pollo. Zooprofilassi 11 491; 501, (1956)
2. Barnes E. M., Sharpe M. E., Fevins B. G.: The significance of faecal streptococci in meat and poultry. Absts. of Proc. VII Int. Congr. Microbiol. Stockholm 1958 434; 435.
3. Edwards P. R., Hull F. E.: Hemolytic streptococci in chronic peritonitis and salpingitis of hens. J.A.V.M.A. 91; 656 (1937).
4. Hudson C. B.: A specific infection disease of chickens due to hemolytic streptococcus. J.A.V.M.A. 82; 218 (1933)
5. Merchant I. A., Packer R. A.: Veterinary Bacteriology and virology, 5ed Iowa State. Coll. Press 1958.
6. Lesbouyries G.: La Pathologie des Oiseaux. Paris Vigot Freres, 1941.
7. Marek: Choroby drobitu. P.W.R.IL Warszawa, 1956

Adres autora: Eligiusz Madej, Lublin, ul. Głęboka 46

Модэй Э.—НАБЛЮДЕНИЯ НАД СРЕПТОКОККОЗОМ ГОЛУБЕЙ.

Автором наблюдалось массовое заболевание 139 голубей различных пород

Болезнь протекала чаще всего в острой, а реже в хронической форме.

Наблюдались и случаи очень острой формы болезни, при которых наступал внезапный падеж птиц без заметных клинических признаков.

При острой форме болезни наблюдалась расслабленность, одышка, взъерошенность перьев и слизистые выделения из носовой полости и гортани. Смертность оставленных без лечения птиц достигала 78%. Большую восприимчивость отмечали у голубей бельгийской породы.

Из паренхиматозных органов и крови сердца павших голубей обнаружен *Streptococcus Gallinarum*.

Применяемый в качестве лечебного средства Диацилин с Преднизолоном давал положительные терапевтические результаты.

Madej E. — Observations on streptococcosis of pigeons.

In autumn 1961, in 5 small breeding centres of a total number of 139 pigeons of various breeds was observed a mass occurrence of a disease. It run most commonly a peracute, acute and rarer a chronic course. The peracute cases terminated suddenly fatally with no manifest pathological symptoms. In acute cases it was found that the birds were unwilling to fly, the feathers were much ruffled and dragged. The birds were drowsy, respiratory difficulties and the nasal and pharyngeal tracts were covered with mucous discharge. The mortality rate in the untreated pigeons reached 78%. It was observed that the short-beak pigeons

of Belgian race succumbed to the disease in greater numbers.

From the parenchymatous organs and blood of the fallen birds in the majority of cases could be isolated in pure culture the streptococci, which were classified as *Streptococci gallinarum*.

The choice therapeutic medicine was Diacyclin with Prednisolone after the administration of which satisfactory results were obtained.

Madej E. — Observations, concernant la streptococose des pigeons.

En automne 1961 on observa une grande morbidité des pigeons dans 5 petits élevages, comptant ensemble 139 oiseaux de plusieurs races.

La maladie démontrait le plus fréquemment une forme suraigue et aigue, moins souvent une forme chronique. Les cas suraigus aboutissaient à la mort subite sans démontrer de symptômes perceptibles de la maladie.

Dans les cas cliniquement aigus, les pigeons démontraient un manque de la disposition au vol, ils étaient tristes, leur plumage était hérissé, ils souffraient de dyspepsie par suite d'une sécrétion glaireuse dans les conduits nasals et la gorge. Chez les oiseaux non soignés la mortalité atteignait 78%. On observa une plus grande morbidité des pigeons de la race belge au bec court.

Dans la plupart des cas on élimina des organes parenchymateux et du sang du coeur des *Streptococques* dans une culture pure. Ils furent définis comme *Streptococcus gallinarum*.

Le médicament de choix était la Diacycline avec le Prednisolon, qui donnait des effets satisfaisants.

Madej E. — Streptokokose bei Tauben.

Im Herbst 1960 wurden massenhafte Erkrankungen in 5 kleinen Taubenschlägen verschieden rasseriger Tauben im Gesamtbestand von 139 Tauben, beobachtet. Die Erkrankungen verliefen perakut und akut, seltener chronisch. Die perakuten Fälle endeten mit plötzlichen Verenden ohne vorherige markante klinische Symptome. In akuten Fällen wurde intra vitam Flugunlust, Teilnahmslosigkeit, gesträubtes Gefieder, Dyspnoë und Schleimbelag in der Nasenhöhle und Schlund beobachtet. Bei den nicht behandelten Tauben erreichte die Mortalität 70%. Eine verhältnismässig grössere Morbidität wurde bei den kurzschnabligen belgischen Tauben wahrgenommen. Aus den Parenchymorganen und Herzblut der verendeten Vögel ist meistens in Reinkultur ein streptokokkus isoliert worden, welchen man als *str. gallinarum* bezeichnete. Zur Behandlung gelangte mit gutem Erfolg Diacyclin mit Prednisol.

CZESŁAW MARAŃSKI

Zastosowanie estrów kwasu fosfonowego do walki z larwami gza bydłowego

Z Zakładu Parazytologii Polskiej Akademii Nauk
Kierownik: prof. dr WITOLD STEFAŃSKI

Giez bydłocy jest najgroźniejszym z występujących u bydła ektopasożytów. Larwy gza bydłowego wywołują w czasie swych wędrówek w ciele zwierzęcia oraz w czasie pobytu w kanale kręgowym i pod skórą często poważne zaburzenia w stanie zdrowia opadniętych nimi zwierząt. Hamują one znacząco rozwój młodych zwierząt oraz produkcyjność zwierząt dorosłych. Wskutek dziurawienia najcenniejszych, grzbietowych partii skóry, przynoszą ponadto wielkie straty przemysłowi skórzarstwu. Zrozumiałe więc, że akcją zmierzającą do sku-

tecznego zwalczania tego pasożyta poświęca się dużo uwagi.

W latach 1955—1957 prowadzone były na obszarze 36 wsi położonych na terenie powiatu Mińsk Mazowiecki szczegółowe badania nad metodami zwalczania gza bydłowego. Wyniki tych badań opublikowane zostały w 1958 roku w Wiadomościach Parazytologicznych.

W 1960 r. przeprowadzono na życzenie Departamentu Weterynarii dodatkowe badania nad zwalczaniem gza bydłowego. Do doświadczeń użyto pre-

paratu wyprodukowanego przez firmę Bayer p. n. „Neguvon”. Jest to ester dwumetylowy kwasu trichloroxyetylo-phosphonowego znany również p. n. „L 13/59”. Preparat stosowany był zewnętrznie jako 2% roztwór wodny. Zabieg polegał na polewaniu grzbietu zwierzęcia 2% roztworem Neguvonu i delikatnym wcieraniem preparatu w dolne pokłady sierści przy pomocy miękkiej szczotki, gąbki lub szmaty. Mniej więcej po 30 dniach sprawdzono skuteczność preparatu.

Doświadczenia ze zwalczaniem gza bydłęcego przeprowadzono w trzech regionach kraju.

1 seria badań: Dnia 19 maja 1960 r. przebadano 110 sztuk bydła w gospodarstwach doświadczalnych w Starym Polu i Kaczymnosie pow. Malbork, przy czym poddano zabiegowi 39 sztuk bydła opadniętego gzem oraz profilaktycznie 30 sztuk nie opadniętych gzem.

Przeprowadzając w dniu 15 czerwca badania kontrolne stwierdzono, że u krów które były smarowane, wszystkie larwy gza (141 sztuk) zostały zabite przez preparat oraz, że u sztuk smarowanych profilaktycznie nie pojawiły się już nowe larwy gza. W grupie 41 sztuk bydła, które przy pierwszym przeglądzie nie były smarowane Neguvonem z powodu nie posiadania larw gza i nie zaliczenia ich do grupy smarowanej profilaktycznie, pojawiły się w czerwcu u 6 krów młode larwy gza pod skórą.

2 seria badań: W dniach 24 i 26 maja 1960 r. przebadano 361 sztuk bydła w PGR Kusowo, Krepa i Warblewo powiat Słupsk przy czym poddano zabiegowi 147 sztuk bydła opadniętego gzem (zwierzęta te posiadały ogółem 550 larw). Pozostałe 214 sztuk bydła nie opadniętego gzem smarowano profilaktycznie. Zwilżano całą powierzchnię grzbietu zwierząt 2% roztworem Neguvonu używając na sztukę 0,5 do 0,75 l roztworu. U czterech sztuk wystąpił wskutek szkodliwego Neguvonu lekkie objawy zatrucia w postaci utraty apetytu, atonii żwacza i cuchnącej biegunki utrzymującej się przez dwa dni.

W dniu 10 czerwca dokonano powtórnego przeglądu smarowanych sztuk bydła i stwierdzono, że u 101 sztuk spośród 147 smarowanych wszystkie larwy zostały zabite, natomiast u 46 sztuk pozostały przy życiu pojedyncze larwy gza. Spośród 229 larw gza stwierdzonych u wymienionych sztuk przed zabiegiem, pozostało przy życiu 60 larw.

3 seria badań: W dniach 24 i 25 czerwca oraz 9 lipca 1960 roku przebadano w 4 wsiach powiatu Mińsk Mazowiecki 120 sztuk bydła. Neguvonem 2% wysmarowano grzbiety 20 sztuk bydła opadniętego larwami gza.

Przeprowadzone w dniu 29 lipca badania kontrolne wykazały, że wszystkie larwy gza bydłęcego, a było ich u wymienionych powyżej 20 sztuk 75 egzemplarzy, były martwe i częściowo już nawet zresorbowane.

Wnioski końcowe. Przeprowadzone w 1960 r. dodatkowe badania skuteczności preparatu p. n. „Neguvon” firmy Bayer potwierdziły w pełni wyniki uzyskane w czasie badań przeprowadzanych na terenie powiatu Mińsk Mazowiecki w latach 1955—1957 nad skutecznością preparatów stosowanych do akcji zwalczania gza bydłęcego.

Spośród 206 sztuk bydła opadniętego larwami gza bydłęcego, których grzbiety były w 1960 roku jednorazowo smarowane 2% roztworem Neguvonu, 160 sztuk tzn. 77,6% zostało całkowicie pozbawionych larw gza, u pozostałych zaś 46 sztuk zabitych zostało 73,8% larw, a 26,2% pozostało przy życiu. Przyczyną niepełnej skuteczności Neguvonu — wydaje się — było w tym przypadku to, że zwierzęta nie były w PGR oczyszczone przed zabiegiem z brudu i kurzu nagromadzonego w sierści.

Przeprowadzone badania pozwoliły ponadto stwierdzić, że działanie 2% Neguvonu jest długotrwałe, gdyż podczas kontroli przeprowadzonej po okresie jednego miesiąca nie znajdowano już u sztuk poprzednio smarowanych żadnych nowych larw gza bydłęcego, gdy tymczasem u sztuk nie smarowanych młode larwy gza pojawiły się pod skórą w ciągu miesiąca po pierwszym przeglądzie zwierząt.

Powyższe dwa stwierdzenia sugerują możliwość profilaktycznego użycia Neguvonu już w ciągu lutego lub marca, tzn. w okresie, kiedy jeszcze większość larw gza nie pojawiła się pod skórą oraz powtórzenia tego zabiegu po dwu miesiącach tzn. w maju lub czerwcu. Takie dwukrotne przeprowadzenie walki z gzem powinno spowodować jego likwidację na objętych akcją obszarach.

Adres autora: Czesław Marański, Warszawa, ul. Targowa 53 m. 16.

SEWERYN BOGUCKI

Choroba obrzękowa świń na tle własnych obserwacji

Z Wojewódzkiego Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Szczecinie
Kierownik: dr HENRYK GOŁASZEWSKI

Do WZHW w Szczecinie nadesłano w październiku 1960 r. zwłoki 2 warchlaków, pochodzących z miejscowej chlewni, prosząc o stwierdzenie przyczyny śmierci. Na podstawie objawów klinicznych i po przeprowadzeniu wszystkich dostępnych w warunkach WZHW badań, rozpoznano chorobę obrzękową świń.

Choroba obrzękowa jest stwierdzana i opisywana prawie we wszystkich krajach europejskich. Najczęstsze przypadki zachorowań zdarzają się na wiosnę i na jesieni, przeważnie chorują młode zwierzęta, szczególnie warchlaki o dobrej i bardzo dobrej kondycji, w wieku 3, 10 tygodni, nie stanowi to jednak reguły gdyż notowano również zachorowania starszych świń (Rupp, 1). Jak wynika jednak z poczynionych przez Piroga (2) oraz innych autorów

obserwacji, okres odłączenia prosiąt od macior i przejścia na żywienie paszowe odgrywa poważną rolę w powstawaniu choroby obrzękowej. Hess i Suter (3) podają, iż na przebadanych przez nich 65 sztuk świń padłych na chorobę obrzękową w 52 przypadkach obserwowano zmiany anatomiczno-patologiczne typowe dla tego schorzenia. We wszystkich przypadkach wydzielali czystą kulturę *E. coli*. Większość wydzielonych z padłych sztuk drobnoustrojów należała do zjadliwych szczepów beta-hemolitycznej pałeczki *E. coli*. Usiłowanie sztucznego wywołania choroby obrzękowej u prosiąt zdrowych przez wprowadzenie im gęstych zawiesin wymienionych szczepów nie dało jednak pozytywnych wyników. Szabe (4) stwierdza, że w spotykanych na Węgrzech sporadycznie przy-